

ULLA JOKISALO

Sanaleikit

9.1.–2.2.2025

galerie anhava

Fredrikinkatu 43
FI-00120 Helsinki
Fredrikskatan 43
FI-00120 Helsingfors
Tel. +358 (0)9 669 989
galerie@anhava.com
www.anhava.com
ti-pe 11-17 ti-fr
la-su 12-16 lö-sö

Galerie Anhavalla on ilo avata vuoden 2025 näyttelyohjelmisto **Ulla Jokisalon** näyttelyllä *Sanaleikit*.

Näyttelyn teoksissa Jokisalon kielestä ja kerronnasta kumpuava työskentely yhdistää käsityön, valokuvan ja kuvaleikkausten ilmaisukeinoja filosofiseen ja käsitteelliseen pohdintaan lapsuuden ja muistin olemuksesta. Uusissa teoksissa siellä täällä toistuvat harmaahiuksiset nukke- ja ihmishahmot punoutuvat osaksi laajempia muistin joustavuutta, hapertuvuutta ja lapsuuden mysteeria käsitteleviä teemoja.

Työskentelyn käsityömäisyys on Jokisalolle tärkeä lähtökohta. Hän valmistaa teoksensa lähtien liikkeelle luonnoskirjojen ensimmäisistä merkinnöistä polveilevien työvaiheiden kautta aina niiden kehystykseen saakka. Tässä näyttelyssä taiteilijan käsitteisiin ja kieleen perustuvaa työskentelyä ovat inspiroineet hänen äitinsä lapsuuskuvasot. Ja, käyttämällä teostensa materiaalina mittavaa kuva-arkistoaan; kuvia vedostaen, leikaten, värittäen ja kirjoen, kokonaisuus on rakentunut ikään kuin *Être composé* ("koonpantu olio")-periaatteen varaan. Työvälineinä niin kamera ja tietokone kuin lanka, neulat ja pensseli.

Kielellis-filosofisen käsityöläisyyden rinnalla Jokisalon työntekoa kehystää myös surrealismin perinne, johon hän kiinnittyi jo nuoruudessaan. Teosnimien, kuten *Fort-da*, *Être composé* ja *Doppelgänger*, kautta katsoja pääsee käsiksi taiteilijan keskeisiin, työskentelyä innoittaviin käsitteisiin. Yksittäisten teosten lisäksi näyttelyssä nähdään teossarja *Lapsuuskuvasot*, jossa taiteilijalle ominainen mustavalkoisten valokuvien kerrostus luo kiehtovaa satukirjan ja kauhuromantiikan piirteitä yhdistävää kuvamaailmaa.

Sanaleikit-näyttely on syntynyt monivuotisen kehittelyn tuloksena teosten saatua lopullisen muotonsa vuoden 2024 kuluessa. Osassa teoksia taiteilija palaa myös aiemmin käsittelemiinsä aiheisiin. Jokaista näyttelyään Jokisalo lähestyykin kokonaistaideteoksena (*Gesamtkunstwerk*), jonka jokainen uniikki teos on pitkän, vaiherikkaan prosessin kautta syntynyt.

Valokuvateoksen *Noema (minä ja äitini tänä vuonna 2024)* nimi viittaa **Roland Barthesin** tunnettuun valokuva-käsitteeseen. Kuva-aiheen teokseensa, aikakauslehden painokuvan 1850/60-luvun dagerrotyypistä, Jokisalo talletti itselleen jo 1970-luvulla. Sittenmin, vasta 2000-luvulla, hän käytti tätä jo hapertunutta lehtikuvaa *Noema*-teoksensa materiaalina ja vaihtoi alkuperäisen kuvan tytön ja äidin silmien tilalle valokuvat itsensä ja oman äitinsä silmistä. Tähän yksinkertaiseen kuvalliseen tekoon tiivistyy monia Jokisalon työskentelylle ominaisia tekijöitä: löydettyjen kuvien käyttö omien rinnalla, vastakkaisiin suuntiin läikkyvät pelon ja huolenpidon elementit, kuva-aiheen uudelleenvariointi ja päällekkäiset aikatasot. Teoksen aiemmat versiot ovat vuosilta 2009, 2010, 2013 ja 2017.

Taide on taiteilijan ajattelua kokonaisuudessaan, sisältäen jokaisen tekijän valinnan ja teon. Yhä uudestaan Ulla Jokisalo palaa työhuoneeseensa ja taiteilijanvapautensa pelottomaan liikkeeseen kuvan ja kielen välillä, ja ryhtyy rakentamaan uutta teosta, työskentelyn kautta muotonsa löytävää ja kokoonpantua oliota.

Ulla Jokisalon 70-vuotisjuhlanäyttely on omistettu taiteilijan äidille.

Ulla Jokisalo (s. 1955) asuu ja työskentelee Helsingissä, missä hän aloitti taiteellisen toimintansa 1980-luvun alussa. Jokisalo opiskeli valokuvausta Taideteollisessa korkeakoulussa vuosina 1977–83. Valmistuttuaan hän on opettanut alaa mm. Taikissa professorina vuosina 2002–04 ja taiteilijaprofessorina 2004–09. Jokisalolla on ollut takautuvia näyttelyitä vuosina 1993 (Kuopion taidemuseo) ja 2001 (Helsingin kaupungin taidemuseo). Hänet on palkittu mm. Valtion taidepalkinnoilla vuosina 1984 ja 2001, Suomen Kulttuurirahaston suurpalkinnolla 2001, Pro Finlandialla 2010, ja viimeksi Suomen Taideyhdistyksen elämäntyöpalkinnolla 2023. Hänen teoksiaan on useissa kotimaisissa ja ulkomaisissa kokoelmissa. Viimeisimpiä osallistumisia kokoelmanäyttelyihin ovat olleet mm. Brooklyn Museum 2024, Turun taidemuseo 2023, Väinö Aaltosen museo 2022 ja LACMA, Los Angeles 2021. Yksitysnäyttelyistä viimeisin Kuvitelmiä vapaudesta oli esillä HAM Helsingin taidemuseossa 2018–19.